

עמ"ת 41763/07/15 - מדינת ישראל נגד פאדי אל חטיב

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט דוד חשין, נשיא

עמ"ת 41763-07-15
24 יולי 2015

מדינת ישראל ע"י עו"ד לילך ניסן

פאדי אל חטיב (עציר) ע"י עו"ד אכרם אבו לבדה

העוררת:

נגד

המשיב:

החלטה

1. בפניי ערר על החלטת בית המשפט לתעבורה בירושלים (כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי) במ"ת 4499-07-15 מיום 20.7.2015, לפיה שוחרר המשיב בתנאים של מעצר בית חלקי.

רקע

2. ביום 20.7.2015 הוגש כתב אישום נגד המשיב, בו יוחסו לו ארבעה אישומים בגין ארבע עבירות של נסיעות ברכב ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בת תוקף.

3. לאחר הפעם השלישית בה נהג ללא רישיון, הוזמן המשיב לדיון בשיפוט מהיר. משלא התייצב לדיון, הוציא בית המשפט נגדו צו הבאה. ביום 19.7.2015, ימים ספורים לאחר הוצאת צו ההבאה, נצפה המשיב נוהג בפעם הרביעית ללא רישיון. הוא הסביר לחוקריו כי לא התייצב לשיפוט המהיר משום שלא התעורר בבוקר.

4. בד בבד עם כתב האישום הגישה העוררת בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים, וביום 20.7.2015 נערך הדיון בבקשה בפני בית המשפט לתעבורה בירושלים.

5. ב"כ העוררת טענה בדיון בבית משפט קמא, כי העובדה שהמשיב נהג ארבע פעמים במועדים סמוכים, כשאינו מורשה לנהוג, מעידה על כך שהוא לא ירא מהחוק, וגם לאחר שנתפס והוזהר, אין הדבר מרתיע אותו. נוסף על כך, טענה, העובדה שהעבירות בוצעו ברכב שבבעלותו, יש בה כדי להעיד כי בכוונתו להמשיך לנהוג בלי רישיון. משום כך, לשיטתה, מתקיימות שתי עילות המעצר. האחת היא המסוכנות מהנהיגה ללא רישיון נהיגה; העילה השניה היא החשש לשיבוש הליכי משפט בדרך של "הימלטותו" מהדיון, נוכח אי התייצבותו לשיפוט המהיר והצורך להוציא נגדו צו הבאה, כאמור לעיל.

6. ב"כ המשיב הסכים לקיומן של ראיות לכאורה לארבעת האישומים שבכתב האישום. עם זאת, טען כי לא קמה עילת מעצר בענייננו, בהתבססו על ההלכה הפסוקה לפיה אין לעצור אדם עד תום ההליכים בתיקי תעבורה, למעט במקרים מיוחדים. לטענתו, המקרה המונח לפתחנו אינו נופל בגדר מקרים מיוחדים אלה, נוכח העובדה כי המשיב נטול עבר תעבורתי. עברו הפלילי של המשיב, כך טען, אינו רלוונטי למקרה זה. ב"כ המשיב הציע להסתפק בחלופת מעצר.

7. בתום הדיון קבע בית משפט קמא כי העבירות המיוחסות למשיב מעידות כשלעצמן על המסוכנות הנשקפת ממנו, בהוסיפו כי קיים גם חשש להימלטותו מאימת הדיון. משכך נקבע כי מתקיימת עילת מעצר. עם זאת, סבר בית משפט קמא כי **"ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מן המשיב בתנאים פוגעניים פחות אשר מטרות להרחיק את המשיב מן הכביש ולהבטיח התייצבותו"**.

8. בית משפט קמא הורה על שחרור המשיב בתנאים כדלהלן: מעצר בית חלקי מהשעה 15:00 ועד השעה

3:30 בביתו ברחוב אלואד 1 שבעיר העתיקה בירושלים, בקבעו כי ביתר השעות יוכל המשיב לצאת למקום עבודתו בלבד, בתנובה, בפיקוח מר עיסאם אבו נג'מה. כן נקבע, כי המשטרה תהיה רשאית לערוך ביקורות בכתובת המשיב, כדי לוודא שהוא מקיים את התנאים שנקבעו בהחלטה. נוסף על כך, קבע בית משפט קמא כי המשיב יפקיד סכום של 10,000 ש"ח, ייתן התחייבות עצמית בסכום של 10,000 ש"ח, תימסר ערבות צד ג' של שני ערבים על סכום של 10,000 ש"ח, כאשר אחד מהערבים יהיה אבו נג'מה. כן נאסר על המשיב לנגד לתום ההליכים, ונקבע כי רכבו שמספרו 9567523 יאוחסן במשטרה ויאסר השימוש בו.

טענות הצדדים

9. בהודעת הערר נטען, כי עברו של המשיב והמעשים המיוחסים לו בכתב האישום מעידים כי אין בנמצא חלופת מעצר שיהיה בה כדי לאיין את מסוכנותו. עוד נטען, כי למשיב הרשעות פליליות קודמות: שוד מזוין, בגינה נדון לשלוש שנות מאסר; הפרעה לשוטר, בגינה נדון ל-30 ימי מאסר ולמאסר על תנאי; ותקיפה סתם בגינה נדון להתחייבות וקנס.

10. בדיון, שהתקיים בפניי ביום 21.7.2015, הוסיפה ב"כ העוררת וטענה כי בית משפט קמא התעלם מאי התייצבות המשיב לדיון. לטענתה, הסברו שלא התעורר בבוקר אינו מניח את הדעת. עוד טענה ב"כ העוררת כי בשלושה מתוך ארבעת האישומים נהג המשיב בשעות שבת משפט קמא אפשר לו שלא להימצא במעצר הבית. ב"כ המשיבה טענה עוד כי בית משפט קמא פסח על עברו הפלילי של המשיב. לדבריה, "**אנחנו לא מדברים על אדם נורמטיבי, שלא ישב בכלא**" (שורות 6-7 בעמוד 2 לפורטוקול).

באשר למפקח, אבו נג'מה, טענה ב"כ העוררת כי מדובר במפקח עלום אשר לא ניתן היה לבחון האם יש לו עבר פלילי והאם יש לו קשר למשיב, ואילו שמו של המפקח הנוסף אינו מוזכר כלל בהחלטת בית משפט קמא. ב"כ העוררת ביקשה להורות על מעצר המשיב עד תום ההליכים, ולחלופין לעצרו עד מתן החלטה אחרת ולהורות על הגשת תסקיר מעצר.

11. ב"כ המשיב טען, מנגד, כי למשיב אין הרשעות בעבירות תעבורה קודמות, מלבד עבירה אחת שהיא ברירת קנס. עוד טען, כי הודעת הערר אינה מצביעה על טעות משפטית בהחלטת בית משפט קמא. כן נטען כי הגם שסכום ההפקדה שהטיל בית משפט קמא על המשיב הוא גבוה, ואינו פרופורציונאלי למעשים המיוחסים לו, החליט הוא שלא להגיש ערר. זאת שכן לשיטתו מדובר בהחלטה אשר מאזנת בין כלל השיקולים.

דיון והכרעה

12. ככלל, אין לעצור נאשם בעבירות תעבורה עד תום ההליכים, אלא במקרים חריגים. עם זאת, על כל מקרה להיבדק לגופו, לפי מסוכנותו של הנאשם הקונקרטי (ראו למשל ההחלטה שניתנה לאחרונה מפי כבוד השופט דפנה ברק-ארז בבש"פ 2974/15 **אשכנזי נ' מדינת ישראל** (20.5.2015) (להלן - **עניין אשכנזי**)).

13. המשיב עבר (לכאורה) ארבע עבירות תעבורה, בהיותו נוהג ברכב, שעה שמעולם לא ניתן לו רישיון נהיגה. משמעות הדברים היא כי אין לדעת האם למשיב ידע בסיסי בחוקי התעבורה. נהיגה ללא רישיון, ונהיגה באופן המסכן חיי אדם ככלל, מהווה מכת מדינה של ממש, ויש להתייחס לעבירות אלו בחומרה יתירה.

14. אכן, בענייני תעבורה הכלל הוא שחרור לחלופת מעצר. אלא שסבורני כי הוצאת רישיון נהיגה מהווה "כרטיס כניסה" לדיני התעבורה, ורק בעל רישיון הנהיגה רשאי לדור תחת כנפיהם של דינים אלה. לעומת זאת, אדם אשר נהג ברכב מבלי שניתן לו אי פעם רישיון לעשות כן, כמוהו כ"שוהה בלתי חוקי" בטרטוריה דיני התעבורה,

ואין לו את הזכות ליהנות מהכללים ה"מקלים" הנהוגים בדינים אלו לעומת הדין הפלילי. יפים לענייננו דברי כבוד השופט ברק-ארז בעניין אשכנזי:

סכנתה של נהיגה בכלי רכב על ידי נהג לא מיומן או נעדר שליטה עצמית אינה נופלת מן הסכנה הגלומה בכלי משחית של ממש, ולמרביית הצער נמצאות מדי יום תזכורות כואבות לעובדה פשוטה זו (פסקה 12 להחלטה).

15. לכל האמור יש להוסיף את הנסיבות החמורות בענייננו, הנעוצות בכך כי בפעם הרביעית שנתפס המשיב כאשר הוא נוהג ללא רישיון, היה זה לאחר שכבר זומן למשפט מהיר בגין שלוש הפעמים הקודמות בהן נהג ללא רישיון. הנה כי כן, המשיב היה מודע להתנהגותו המסוכנת וחרף זאת שב ונהג ברכב. התנהלותו של המשיב מעידה על זלזול עמוק בחוק, כמו גם בחובתו לקיים את הכללים הבסיסיים להבטחת חייהם ושלומם של בני אדם (ראו והשוו רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל (26.5.2005)). זאת ועוד, המשיב אף לא התייצב למשפט המהיר, בתואנה שלא התעורר בבוקר. הגם שספק אם ניתן לקבוע כי התנהלות זו מקימה חשש ל"הימלטות מן הדין", מהווה הדבר נדבך נוסף בהתייחסותו המזלזלת של המשיב לחוק ולהוראות בית המשפט.

16. סבורני כי הן נוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב, והן נוכח המסוכנות הרבה העולה מעצם התנהגותו החוזרת והנשנית של נהיגה ללא רישיון, קמה עילת מעצר נגד המשיב, מחמת מסוכנות הנשקפת ממנו.

17. בנסיבות המתוארות לעיל, דרך המלך להמשך הליך המעצר בבית משפט קמא - לאחר שנקבע קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר - היתה להורות על הגשת תסקיר מעצר בטרם קבלת החלטה על שחרורו של המשיב. למצער, היה על בית משפט קמא להזמין את הערבים-מפקחים המוצעים, כדי שיוכל להתרשם מהם באופן בלתי אמצעי בטרם שחרורו של המשיב על סמך ערבותם. הדברים אמורים ביתר שאת, שעה ששמו של אחד המפקחים כלל לא ידוע, ואילו לגבי המפקח השני, אבו נג'מה, לא הוצג ולו מידע ראשוני באשר לעברו הפלילי, קשריו למשיב, היכן הוא מתגורר וכיו"ב.

18. משלא נעשה כך, חוששני כי אין מנוס מביטול החלטת בית משפט קמא להורות על שחרור המשיב - וכך אני מורה.

19. נוכח התוצאה אליה הגעתי, אני מוסיף ומורה כלהלן:

א. יוכן תסקיר מעצר בענייננו של המשיב, אשר יבחן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר ויטייחס, בין היתר, למפקחים המוצעים. התסקיר יוגש לבית משפט קמא בתוך 10 ימי עבודה.

ב. לאחר קבלת התסקיר, ייקבע דיון בפני בית משפט קמא לצורך התרשמות אישית מהמפקחים ומהערבים, וקבלת החלטה בדבר שחרור המשיב לחלופת מעצר או המשך מעצרו.

ג. ככל שיחליט בית משפט קמא לחזור ולשחרר את המשיב לחלופת מעצר, יתווסף תנאי נוסף לתנאים המגבילים: ימונה מפקח במקום העבודה אשר ידאג שהמשיב לא יצא ממקום העבודה במהלך שעות העבודה.

ד. בשלב זה יישאר המשיב במעצר עד למתן החלטה אחרת על ידי בית משפט קמא.

ניתנה היום, ח' אב תשע"ה, 24 יולי 2015, בהיעדר הצדדים.